

Minder rechter- plaatsvervangers én minder vreemdelingen

Onder een nieuw bestuur stopt Pels Rijcken & Droogleeve Fortuijn met het relatief groot aantal rechterplaatsvervangers, en zoekt het nieuwe wegen na de drastische inkrimping van de vreemdelingensectie.

.....
Micha Kat
journalist
.....

Een bestuurswisseling kan een geëigend moment zijn om heikele kwesties aan te pakken. Eén zo'n kwestie is het relatief groot aantal rechterplaatsvervangers van Pels Rijcken in Den Haag: tot voor kort zes in totaal. Het bestuur-Kiers heeft besloten deze plaatsvervangerschapen af te bouwen. Dat wil zeggen: de betrokken advocaten is gevraagd zich op een verantwoorde termijn uit te schrijven.

Aan deze beslissing ging een langdurig proces van belangenafweging vooraf. René Kiers: 'Het is zeker niet zwart-wit en we hebben niet alleen naar de nadelen gekeken, maar wat de doorslag heeft gegeven is dat het een belang op zichzelf is om elke schijn van belangenverstrengeling te vermijden. De burger moet volledig kunnen vertrouwen op de onpartij-

digheid en de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht. Maar ook het vertrouwen in de advocatuur is met deze beslissing gediend.'

Pels Rijcken kwam de afgelopen maanden in het nieuws wegens vermeende 'te nauwe banden' met de Haagse rechtbank, het meest recent in een zaak waarin het kantoor zelf partij was en waarin de suggestie werd gewekt dat er bij de (gewone) rechter sprake zou zijn van

partijdigheid pro-Pels. 'Gewone' rechters zouden Pels Rijcken en diens advocaten kunnen bevoordelen, maar de vervangers van Pels Rijcken zouden als rechter in een zaak ook kunnen worden geconfronteerd met cliënten van kantoor. Monique

Monique de Witte en René Kiers

'Juist ook daarom stoppen we met plaats vervangen in Den Haag omdat hier veel procedures lopen waarin onze cliënten partij zijn'

de Witte: 'Juist ook daarom stoppen we met plaats vervangen in Den Haag omdat hier veel procedures lopen waarin onze cliënten partij zijn. Natuurlijk trekt de betrokken rechterplaatsvervanger zich terug als dit het geval is. Het gaat om het vermijden van iedere schijn en er zou natuurlijk ook wel eens iets mis kunnen gaan.'

Om het nog ingewikkelder te maken: ook als overheden of verwante organisaties

zoals zbo's of toezichhouders geen cliënt bij Pels Rijcken zouden zijn, kan er ook op een vagere manier sprake zijn van een zeker belangenconflict. Als je als advocaat voortdurend overheidsstandpunten uitdraagt, denkt de burger misschien dat je je

daarvan moeilijk als plaatsvervanger los kunt maken.

Eigen koers

Dat Pels Rijcken het kantoor was met verreweg de meeste plaatsvervangers van Nederland, is te verklaren vanuit de situatie in Den Haag waar de rechtbank jaren geleden wegens grote achterstanden de advocatuur in het arrondissement vroeg om plaatsvervangers te leveren. Ook andere grote Haagse kantoren kenden hierdoor veel plaatsvervangers. Een rol speelt tevens dat de advocaten van Pels Rijcken veelvuldig procederen waardoor het van groot educatief belang werd geacht ook aan de 'andere kant' te zitten. De Witte: 'Maar de frequentie waarmee werd gezeten wisselt erg per plaatsvervanger. Toen we de plaatsvervangers vroegen zich uit te schrijven, reageerde een aantal: 'geen big deal, we zaten toch al nauwelijks'.

Het kantoor weet natuurlijk ook van de twee wetsvoorstellen bij de Tweede Ka-

Column

Matthijs Kaaks

Konstitutie

Of ik ook even naar het konsept van de nieuwe flitsende grondwet wilde kijken. De ambtenaar van Binnenlandse Zaken stuurde me het eerste opzetje namens minister Guusje Ter Horst. Er zat een kattedelletje bij van Guusje zelf: 'Schrap vooral. En maak het begrijpelijk. Een grondwet voor allemaal in onze eigen taal.'

Guusje wil geschiedenis schrijven met haar Jip-en-Janneke grondwet. De wet moet vooral kort zijn. Alle Nederlanders krijgen de tekst gedrukt op een Makkumer aardewerken wandtegel thuisbezorgd. Voor op de schoorsteenmantel. Dus geen habeas corpus en ius de non evocando. Niet te veel lettergrepen, maar korte krachtige oneliners die ook bij de Partij Voor de Vrijheid en de Trots op Nederland-beweging op begrip kunnen rekenen. De naam ligt al vast: De Hollandse Polder Konstitutie.

Ik heb het konsept van Guusje verder aangepast tot de volgende zeven regels:

1. Wat jij niet wilt dat jou geschiedt doe dat ook een ander niet, tenzij hij er om vraagt.
2. Moslims, christenen, homo's, ge-han-di-cap-ten, boeren, Marokkanen, Brabanders, Geert Wilders, Joran van der Sloot en Gordon zijn bijvoorbeeld ook mensen.
3. Sommige dieren zijn net mensen. Ze verdienen respect.
4. Je mag roepen wat je wil. Niemand hoeft te luisteren.
5. Iedereen heeft het recht zijn eigen ding te doen, zolang jouw ding andermans ding niet in de weg staat.
6. Kinderen hebben recht op fijne ouders. Fijne ouders hebben recht op kinderen.
7. Iedereen heeft recht op juridisch advies.

Bij die laatste bepaling twijfelde ik even. En dat komt door ex-topman Peter F. van Balast Nedam. Peter F. liet het Amsterdamse escortbedrijfje Legacom nota's sturen voor 'juridisch advies' dat, woordeloos en in de hoedanigheid van lichaamssappen, onder de gordel werd uitgewisseld, althans toegediend. Hij meende daar recht op te hebben. Voor je het weet, krijg je begripsverwarring.

De ambtenaar liet echter namens Guusje weten dat de tekst nog korter moest. 'Anders worden de tegels te duur. We hebben besloten het te beperken tot één artikel. Dat past prima. Heel verfrissend en duidelijk voor iedereen.'

Wat Jip niet wil dat hem geschiedt, doet hij ook bij Janneke niet.'

mer die het vraagstuk van de plaatsvervangers aan de orde stellen. Het ene richt zich tegen het rechter-plaatsvervangerschap van advocaten in het eigen arrondissement, het blokkeert het plaatsvervangerschap voor advocaten in het algemeen. Die voorstellen gaan binnenkort voor advies naar de Raad van State.

René Kiers: 'De discussie evolueert steeds verder. De minister heeft aangegeven geen principiële bezwaren te hebben tegen een verbod op plaatsvervangers in het eigen arrondissement, maar wacht adviezen van de Raad voor de Rechtspraak en de Raad van State af. Maar wij varen onze eigen koers.' Monique de Witte: 'Veel van de nadelen gelden ook in andere arrondissementen. We gaan nu dus echt niet zeggen: schrijf je maar in te Almelo of Zutphen. Plaatsvervangerschapen in andere arrondissementen zullen wij van geval tot geval beoordelen.'

Ondernemersrisico

'Pels Rijcken' wordt in de markt vaak nog altijd geassocieerd met de fameuze vreemdelingenpraktijk voor de Staat. Op het hoogtepunt in 2001 was deze praktijk goed voor 30% van de gedeclareerde uren en werkten er binnen de sectie 50 juristen. Monique de Witte: 'Het was de grootste sectie van kantoor en alle advocaten leverden hun bijdrage via een roulatiesysteem.' Thans telt de sectie 3,8 fte.

Kiers: 'De ommekeer begon in 2002. De instroom van vreemdelingen nam enorm af, en de IND trok steeds meer werk naar zichzelf toe.' De Witte: 'Veel mensen gingen weg, soms gedwongen, anderen kregen ander werk.'

Kiers: 'Noem het een stuk "ondernemersrisico" van onze praktijk, want deze ontwikkeling heeft ons heel veel uren gekost. Het is een knauw geweest die je uiteraard probeert op te vangen. Het heeft ertoe geleid dat we nu meer cliënten hebben in de publieke sector buiten de centrale overheid: gemeenten, provincies, waterschappen maar ook ziekenhuizen en universiteiten.' Anno 2008 is de 'markt' goed voor een kwart van de omzet; de rest wordt ingenomen door de rijksoverheid en andere publieke partijen, wisselend per rechtsgebied.

René Kiers, terugkijkend: 'Die oude vreemdelingenpraktijk was juridisch zeker interessant, maar er zat ook bulkwerk en herhaling in deze praktijk. Het was soms lastig voor kantoor qua carrièreplanning voor jongeren, maar had als voordeel dat het leidde tot veel proces- en pleitering bij onze advocaten.' Thans doet Pels Rijcken op vreemdelingengebied alleen nog zaken waarin specialistische kennis is vereist.

René Kiers: 'We zetten nu in op de publieke sector en op litigation, maar in welke vorm we dat gaan gieten, daar zijn we nog over aan het nadenken.' Monique de Witte: 'Op de arbeidsmarkt concurreren we met de grote kantoren, maar hebben toch een heel eigen profiel als kantoor zonder overheersende fusie- en overnamepraktijk. Rene Kiers: 'We leggen een accent op ons wetenschappelijk profiel. Docentschappen, publiceren: dat stimuleren we zeer. We hebben met name mensen nodig die juridisch willen excelleren. Maximalisering van de winstdelen is niet onze eerste prioriteit.'